

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Χρόνος και αιωνιότητα στον Πλωτῖνο

Ενότητα: 6^η

Ελένη Περδικούρη

Τμήμα Φιλοσοφίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα **ΠΠ**

Ασκήσεις – Ερωτήσεις:

---

1. Τα νοητά, τα «μέρη» του Νοῦ εκτός από ὄντολογική ἔχουν και γνωσιολογική προτεραιότητα, πῶς το αιτιολογεί αυτό ο Πλωτῖνος;
2. Τι προϋποθέτει το γνωστικό ἐνέργημα του Νοῦ;
3. Περιγράψε τη μεταβολή στον νοητό κόσμο. Πῶς αυτή διαφέρει από τη μεταβολή στον αἰσθητό κόσμο;
4. Τι σημαίνει σκέφτομαι;
5. Τι σημαίνει ὅτι ο Νοῦς σκέφτεται τα νοητά;
6. Ὄταν προσπαθῶ να περιγράψω την αἰωνιότητα μέσα από μία γλώσσα που είναι χρονική, τι προσπαθῶ να κάνω;
7. Ὄταν ο Πλωτῖνος λέει τὸ *πάν τοῦτο τὸ ἀληθινόν* δεν σημαίνει ὅτι το αἰσθητό σύμπαν είναι ψευδές, ποια είναι ὡστόσο η βασική διαφορά του νοητοῦ από τον αἰσθητό κόσμο;
8. Τι σημαίνει ὅτι το αἰσθητό σύμπαν είναι *καθ' ὁμωνυμίαν* σύμπαν; Χρησιμοποίησε τον ὀρισμό που δίνει ο Ἀριστοτέλης.
9. Πού διαφέρει ο τρόπος διάρθρωσης του αἰσθητοῦ από τον τρόπο διάρθρωσης του νοητοῦ;
10. Εξήγησε τον ἰσχυρισμό του Πλωτίνου ὅτι *εἶμαι ἔλλειψη διάρκειας ἢ ἔλλειψη μονιμότητας*.
11. Θεωρεῖς ὅτι η ιδιότητα ενός κοντοῦ ἢ ενός ψηλοῦ ἀτόμου ἀλλάζει;
12. Πῶς σχετίζονται τα αἰσθητά με το μέλλον;
13. Πῶς προκύπτει για τον Πλωτῖνο η χρονικότητα του αἰσθητοῦ σύμπαντος (*Δύσκολη*);
14. Με ποιον τρόπο διαφέρει ο τρόπος με τον ὁποῖο νοεῖ ο Νοῦς από τον τρόπο με τον ὁποῖο νοεῖ η Ψυχή;

15. Σε τι ανάγεται, στο ύστερο έργο του Πλωτίνου (η πραγματεία *Περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου* είναι η 45^η), η διαφορά ανάμεσα στον Νοῦ και την Ψυχή;
16. Τι είναι ένα επίκτητο χαρακτηριστικό σε σύγκριση με ένα σύμφυτο;
17. Με ποιον τρόπο εξαρτάται ο Νοῦς από το Έν;
18. Ποια είναι τα δύο χαρακτηριστικά της Ψυχῆς;
19. Επάνω σε ποιο δίπολο ο Πλωτῖνος θα κτίσει τη διαφορά ανάμεσα στην αιωνιότητα και στον χρόνο;
20. Στην πραγματεία **V 8 4. 11-επόμενοι στίχοι**, ο Πλωτῖνος μιλάει για μία *κίνησις καθαρὰ* που είναι η κίνηση του Νοῦ. Σε τι συνίσταται αυτή η κίνησις;
21. Πώς μπορούμε εμείς που δεν είμαστε αἰώνιοι να μιλήσουμε για την αιωνιότητα, να σκεφτούμε την αιωνιότητα και να κατανοήσουμε την αιωνιότητα;
22. Γιατί μπορώ να γνωρίσω τα νοητά αντικείμενα;
23. Όταν παρατηρώ κάτι με την ψυχή μου, αυτό θα είναι και αἰώνιο;
24. Πώς χρησιμοποιεί ο Πλωτῖνος τον όρο *ὁμοίωσις*, διαφέρει από τη χρήση του όρου από τον Πλάτωνα στον *Θεαίτητο*;
25. Γιατί στο επίπεδο του νοητοῦ δεν υπάρχει τίποτα *δυνάμει*;
26. Προσπάθησε να εξηγήσεις ότι μέσω της φιλοσοφίας δεν γίνεσαι βέβαια αἰώνιος σωματικά, αλλά μπορείς να εξομοιωθείς με την αιωνιότητα του νοητοῦ κόσμου.
27. Όπως την κατανοεί την *πολλαπλότητα* ο Πλωτῖνος, θεωρείς ότι αυτή αποτελεί κίνδυνο για την ἐνότητα;
28. Ως πολλαπλός ο Νοῦς, σύμφωνα με τον Πλωτῖνο, υπόκειται σε γένεση και φθορά;
29. Γιατί είναι εφικτή η συνύπαρξη της πολλαπλότητας με την ἐνότητα;
30. Η ἐννοια του ἀπείρου στην περίπτωση του Νοῦ δηλώνει τη δυνάμη του και όχι το δυνάμει. Δικαιολόγησέ το.

31. Στο τέλος του 5^{ου} κεφαλαίου της πραγματείας *Περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου*, ο Πλωτῖνος δίνει τον τελικό ορισμό της *αἰωνιότητας* ως *ἄπειρης ζωής*. Πώς αναλύει ο Πλωτῖνος τον ορισμό αυτό μέσω τριῶν κεντρικῶν εννοιῶν;
32. Στην αρχή του 6^{ου} κεφαλαίου της πραγματείας για την αἰωνιότητα και τον χρόνο, ο Πλωτῖνος θα πει: «...*ἀλλὰ παραμένοντας πάντα γύρω ἀπὸ Ἐκεῖνο και μέσα σε Ἐκεῖνο, και ζει σύμφωνα με Ἐκεῖνο...*». Τι επιχειρεῖ ο Πλωτῖνος παρουσιάζοντας τους διαφορετικούς τρόπους εξάρτησης του Νοῦ ἀπὸ το Ἔν (Δύσκολη);
33. Μέσω του πλωτινικού ισχυρισμοῦ: *ἀληθινὸ εἶναι αὐτὸ που εἶναι πράγματι εἶναι, σε ἀντίθεση με το μη ἀληθινὸ εἶναι*, επιχειρήσε να ορίσεις το αἰσθητό.
34. Πώς διαθέτει την οὐσία ο Νοῦς;
35. Εξήγησε τη δυναμική ταυτότητα του Νοῦ.
36. Τι κάνει ο μύθος στον Πλωτῖνο;

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελένη Πεردικούρη, 2015. «Χρόνος και Αιωνιότητα στον Πλωτίνο». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

eclass.upatras.gr/courses/PHIL1905

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

- Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:
- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

